

DBL ARCHITECTENBUREAU

T.a.v. de heer J. Nap

Meulunterseweg 34

6741 HN Lunteren

Datum 9 juli 2015
Kenmerk BE/2015/92/r
Uw kenmerk Email d.d. 19 juni 2015
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4

4181 AB Waardenburg

t 06-44179899

e info@blomecologie.nl

i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326

BTW NL1182.37.020.B01

KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Hoeverweg 4 te Wekerom

Op het perceel aan de Hoeverweg 4 te Wekerom is een kalvermesterij gesitueerd. De agrarische activiteiten zijn reeds gestaakt. De eigenaar, de heer H. van Lagen, is voornemens om een deel van de schuren te slopen. Op het perceel staat een woonhuis met drie, kadastraal bekende, opstallen. De opstallen verkeren in een goede staat van onderhoud. Er worden twee voormalige kalverenschuren gesloopt, in totaal 1206 m².

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

De heer Van Lagen heeft DBL Architectenbureau en Struikhoeve Advies en Bemiddeling ingeschakeld om de vrijgekomen sloopmeters, in het kader van de regeling sloopmeters, elders te herbestemmen. De heren J. Nap (DBL) en A.M.J. Ruitenbeek (Struikhoeve) hebben Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

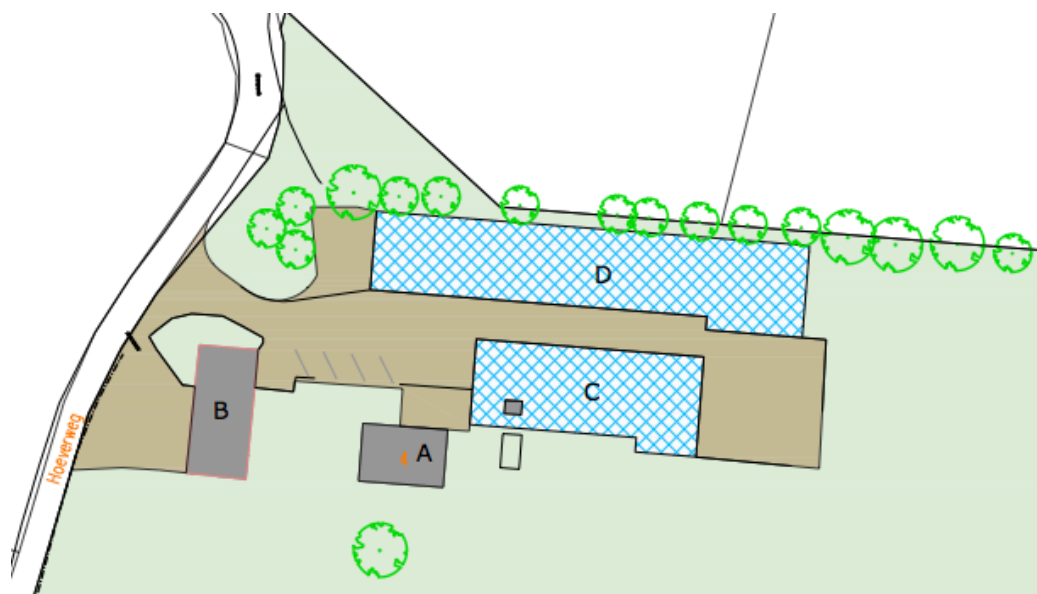
De planlocatie is gelegen aan de Hoeverweg 4 te Wekerom. Op het perceel is een (voormalige) agrarisch bedrijf gevestigd bestaande uit een woning en drie schuren waarvan twee ten behoeve van mestkalveren.

De twee kalverenschuren worden gesloopt. Het terrein tussen de schuren is verhard met betonklinkers. Rondom de woning zijn borders aangelegd, achter de hoofdwoning is een gazon gelegen. Langs de meest noordelijk gelegen kalverschuur is een haag gesitueerd. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie wordt begrensd door de Hoeversweg (westzijde) en weidepercelen (noord-, west- en zuidzijde). De directe omgeving bestaat uit agrarische bedrijven, weide- en akkerpercelen, plattelandsinfrastructuur en bossen (Wekeromse Zand). De kern van Wekerom is ten noordoosten gelegen op een afstand van circa 1-1,5 km.

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Hoeversweg 4 te Wekerom (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Figuur 2 De blauw gearceerde vlakken markeren de te slopen schuren. In schuur C wordt een waterpompinstallatie behouden van ca. 5 m² (bron: uitsnede van tekening DBL Architecten)

Funcieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter (figuur 2). Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- saneren kalverenschuren: verwijderen opstallen, afvoer sloop materiaal (laden en transport);
- snoei bomen en struiken t.b.v. sloop: kapwerkzaamheden en afvoer van groen (laden en transport);
- vergraven perceel: herinrichting ruimte tot gewenste situatie (grondverzet e.d.);
- revitalisatie terrein; allerhande (straat)werkzaamheden, aanplant groen e.d.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 26 juni 2015. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 8/8 bewolkt, 23° Celsius en windkracht 2-3 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). Alle muren zijn geïnspecteerd op het voorkomen van specifieke muurvegetatie, deze zijn niet aangetroffen. De beoogde ontwikkelingen, de sloop van twee kalverenschuren, leiden niet tot de aantasting van relevante vegetatie. Langs de noordelijke schuur is houtwal gesitueerd. De houtwal is samengesteld uit soorten als: beuk, eik, gewone vlier en hazelnoot. De gehele haag wordt intact gelaten, mogelijk worden enkele overhangende takken of struiken dicht bij de schuur gesnoeid in verband met de sloop werkzaamheden.

De planlocatie heeft geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. Op het terrein loopt een Mechelse herder

vrij rond. De kalverafdelingen hebben geen enkele functie voor in het wild levende zoogdieren. Op de zolder van de noordelijke schuur zijn geen sporen aangetroffen van zoogdieren. Behoudens de houtwal in enige mate is op het perceel weinig tot geen relevante vegetatie aanwezig en er is sprake van een hoge mate van verstoring door de aanwezigheid van mensen en huisdieren.

Het voorkomen van algemene en licht beschermde soorten in de directe omgeving (o.a. houtwal) zoals: bruine rat, huismuis, egel, bunzing en mol kunnen niet worden uitgesloten. De sloop leidt aannemelijk niet tot een significante verstoring van beschermde zoogdieren of aantasting van het leefgebied. Bovendien geldt vrijstelling voor eerder genoemde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). De houtwal langs de noordelijke schuur vormt een groen lijnvormig element maar heeft geen verbindende functie. Alle gevels en dakranden zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële invliegopeningen die toegang kunnen verlenen tot een verblijfplaats voor vleermuizen

Tijdens de sloop en nieuwbouw kunnen (passerende en passant foeragerende) vleermuizen echter wel hinder ondervinden als gevolg van verlichting. Min of meer bewuste verstoring als gevolg van verlichting is wettelijk verboden. Mits enkele maatregelen ten aanzien van verlichting worden getroffen geldt dat significant negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen uitgesloten kunnen worden.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving is het voorkomen bekend van kleine watersalamander, gewone pad, heikikker, bruine kikker en bastaardkikker (Creemers & Van Delft, 2009; waarneming.nl). Op uurhokniveau (5x5 km) overlapt het verspreidingsgebied van de levendbarende hagedis, hazelworm, ringslang en adder de planlocatie. De soorten wordt echter zelden of niet waargenomen in de directe omgeving (Creemers & Van Delft, 2009; waarneming.nl).

Op de locatie is geen oppervlaktewater aanwezig. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De houtwal is potentieel geschikt terrestrisch habitat voor amfibieën. Echter, door het ontbreken van oppervlakte water in de directe omgeving, is de aanwezigheid van sterk watergebonden soorten uitgesloten. Wellicht dat minder watergebonden soorten zoals gewone pad en bruine kikker gebruik maken van schaduwrijke en relatief vochtige plaatsen in de tuin. Ook voor deze soort geldt overigens dat een essentiële functie kan worden uitgesloten

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek tevens geen (sporen en/of delen van) beschermde reptielen aangetroffen. Het voorkomen van hagedissen en slangen concentreert zich met name op zanderige en vochtige gebieden met heide- en grasvegetatie. De verspreiding van reptielen in Nederland concentreert zich op de kuststrook, de Hoge Veluwe, typische terreinen in Zuid-Limburg en vergelijkbare landschapsdelen en -elementen elders.

Alle soorten prefereren overwegend natuurlijk respectievelijk droge en natte structuurrijke terreindelen waar weinig verstoring optreedt door menselijke aanwezigheid. Op basis van de landelijke verspreiding, habitatvoorkeuren, recente waarnemingen en de actuele situatie op de planlocatie kan het voorkomen van reptielen dan worden uitgesloten op de planlocatie (Creemers & Van Delft, 2009, tab. 1). Significante negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden niet verwacht.

Vissen

Er zijn geen voorgenomen ingrepen van toepassing met betrekking tot oppervlaktewater. Effecten op vissen kunnen worden uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. De aanwezigheid van watergebonden insectensoorten (o.a. waterkevers, platte schijfhoren, kreeften en libellen) kan worden uitgesloten. Op de locatie is nauwelijks wilde en aangeplante vegetatie aanwezig. De locatie voorziet echter wel in een aantal relevante aspecten voor vlinders en andere terrestrische insecten: voldoende nectar (voedsel), waardplanten (rups), warmte en beschutting (windvrij) en overwinteringsplaatsen (rups/pop/imago).

Echter specifieke omstandigheden die door beschermde insectensoorten worden geprefereerd zijn niet aanwezig (waardplanten, overwinteringslocaties e.d.). Tevens is er geen sprake van een aantal typische habitats zoals dood hout in oude loofbossen of vennetjes. Het is uitgesloten dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect hebben op beschermde ongewervelden.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek broedende, foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: witte kwikstaart, boerenwaluw, huismus en stadsduif. In enkele afdelingen zijn nesten van boerenwaluw aangetroffen (figuur 2). Op de zolder van de noordelijke schuur broeden diverse stadsduiven of verwilderde postduiven tussen de dakplaten en de tempex isolatie (figuur 2). In een stapel haardhout is een verlaten nest van lijster aangetroffen. De huismussen zijn rond en op de woning waargenomen en broeden derhalve niet in de schuren

Figuur 2 Tijdens het veldbezoek zijn broedende boerenwaluw en stadsduif waargenomen. Foto links: nest boerenwaluw in een van de kalverafdelingen. Foto rechts: zolder van noordelijke schuur waar stadsduiven broeden.

In enkele afdelingen zijn nesten van boerenwaluw waargenomen. De boerenwaluw is opgenomen in categorie 5 van de Flora- en faunawet. Vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede het functioneel leefgebied is het gehele jaar beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Op de huidige Rode Lijst staat de soort als 'gevoelig' gemarkeerd. De status op de Rode Lijst is verworven door een aantal, voor de soort negatieve, ontwikkelingen in het agrarische gebied. Het aantal agrarische bedrijven neemt af, het buitengebied is minder 'rommelig' en kleinschalig als voorheen en de huidige stallenconstructie en inrichting is minder geschikt voor de soort.

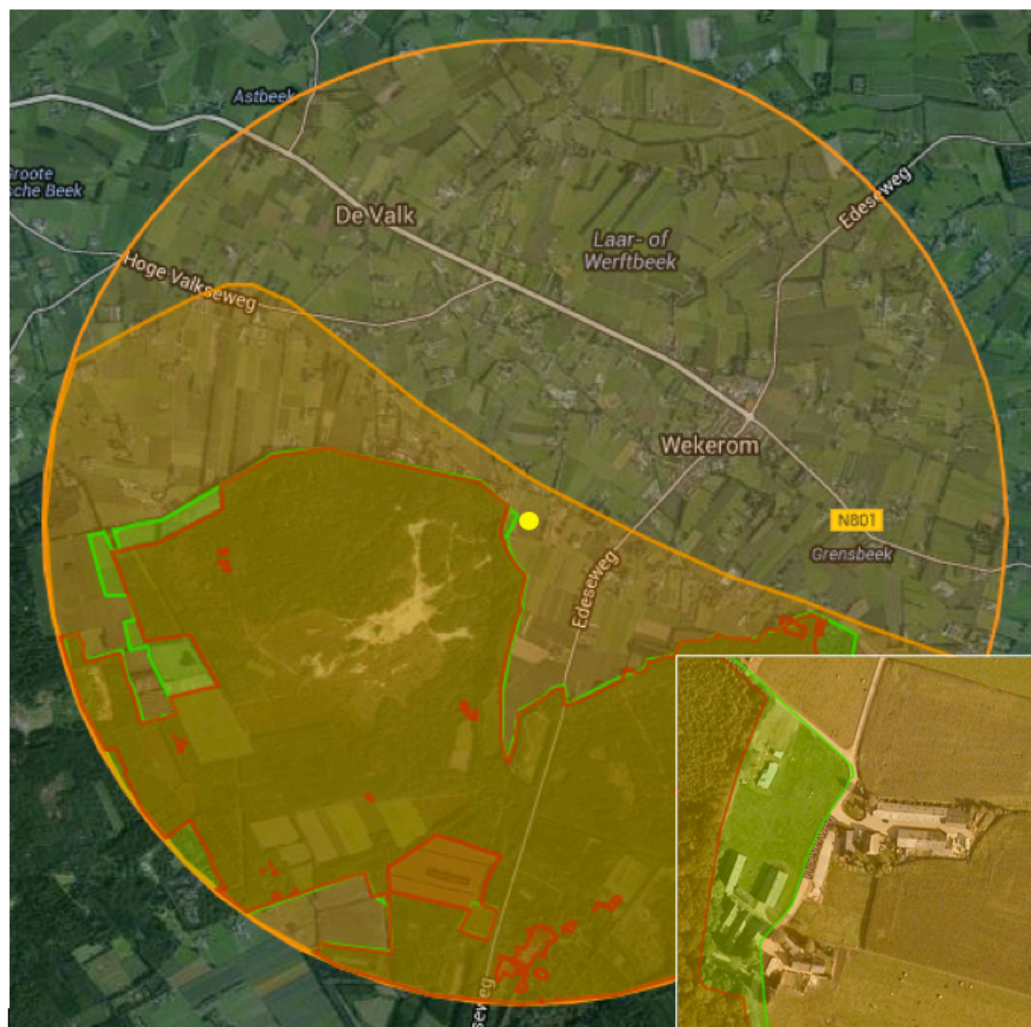
Het aantal broedende boerenwaluwen in Nederland wordt geschat op 100.000-200.000 paar. Vanaf 1990 is er een significante toename van <5% per jaar, de laatste 10 jaar is er geen significante aantalsverandering waargenomen (www.sovon.nl). Het aantal nestlocaties van de boerenwaluw op de planlocatie is echter relatief beperkt. In de directe omgeving is ruimschoots alternatief leefgebied aanwezig. Bovendien is de boerenwaluw in staat om binnen een broedseizoen een nieuw nest te bouwen. Het verlies aan territoria en leefgebied leidt aannemelijk niet tot zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die er toe leiden dat nestlocaties van de soort een jaarrond beschermde status hebben.

Nesten van stadsduif en lijster zijn alleen gedurende het broedseizoen (indicatief 15 maart-15 juli) beschermd. De houtwal is tevens geschikt als broedlocatie voor algemene stad en tuinvogels. De sloop van de gebouwen dient buiten het broedseizoen plaats te vinden. De voorkeur gaat hierbij uit om de sloop na het broedseizoen uit te voeren omdat vlak voor het broedseizoen vogels zich reeds oriënteren op de toekomstige broedlocatie.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt, behoudens het Nationale Landschap 'Veluwe', geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Binnen een straal van 3 kilometer zijn het Natura2000 gebied 'Veluwe' en EHS (of Natuurnetwerk Nederland) gelegen (figuur 3).

Figuur 3 De gele stip weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. De locatie maakt behoudens het Nationale Landschap 'Veluwe' (oranje arcering) geen onderdeel uit van een beschermd landschapstype. In de directe omgeving liggen: Natura2000 gebied 'Veluwe' (rode arcering) en EHS (groene arcering) (bron: synbiosys.alterra.nl).

De beoogde ontwikkeling betreft de sloop van twee schuren (buiten het broedseizoen). De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is. Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard en treden er in de nieuwe situatie geen nieuwe of verhoogde permanent negatieve effecten op voor beschermde flora en fauna.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaardere en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Behoudens nesten van boerenzwaluwen zijn geen (potentieel) beschermde nestlocaties aangetroffen. In de noordelijke schuur broedden stadsduiven. Het is mogelijk dat kleine zangvogels broedden in de dichtere bomen en struiken in de houtwal. Als gevolg van verlichting kunnen passerende vleermuizen tijdens de sloop en bouw worden verstoord.
- De ruimtelijke ingrepen leidden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt echter niet nodig geacht.
- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is, behoudens het Nationale Landschap 'Veluwe', geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de aard van de werkzaamheden, sloop van twee schuren buiten het broedseizoen, is van externe werking op het gebied geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal rondom de te slopen opstallen (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (rood/groen licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravage)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.waarneming.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Hoogachtend,

ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE

KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan Hoeverweg 4 te Wekerom. De beoogde ingreep bestaat uit de sloop van twee kalverenschuren.

Figuur 2 De planlocatie bestaat uit een woonhuizen en drie schuren. Het terrein is grotendeels verhard met betonklinkers.

Figuur 3 De kalverenschuren bestaan uit verschillende afdelingen, in enkele afdelingen zijn nesten van boerenzwaluw aangetroffen.

Figuur 4 Langs de noordzijde van het perceel is een houtwal gesitueerd. De houtwal is samengesteld uit algemene soorten: eik, beuk, gewone vlier en hazelnoot.